

**Krajská veterinární správa
Státní veterinární správy
pro Liberecký kraj
Ostašovská 521, 460 01 Liberec 11 – Růžodol 1**

Č.j.: SVS/2185/2012-KVSL

Nařízení Státní veterinární správy

Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Liberecký kraj jako místně a věcně příslušný správní orgán podle ustanovení § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 166/1999 Sb. o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů v platném znění (dále jen veterinární zákon) nařizuje podle § 54 odst. 2 písm. a) veterinárního zákona tato

mimořádná veterinární opatření

při výskytu a k zamezení šíření nebezpečné nákazy – **varroázy včel**
(dále jen ochranná a zdolávací opatření)

v katastrálních územích regionu Libereckého kraje.

Základní ustanovení

Čl. 1

Toto nařízení je závazné pro všechny chovatele včel ve všech katastrálních územích Libereckého kraje, organizované i neorganizované v Českém svazu včelařů, o.s., a jiných včelařských organizacích (dále jen chovatelé včel).

Čl. 2

Poučení o nákaze

Varroáza včel je nebezpečná nákaza způsobená roztočem *Varroa destructor*. Roztoč napadá včelí plod - nejčastěji trubčí, na kterém se rozmnožuje, a rovněž napadá dospělé včely. Roztoč může být přenašečem virových, bakteriálních a plísňových onemocnění včel a včelího plodu.

Nákaza se šíří nakaženými trubci, včelami, roji a loupežením zdravých včel v nemocných včelstvech. Pokud není včelstvo léčeno účinnými prostředky, způsobuje roztoč úhyn včelstva.

Čl. 3

Diagnostika

Diagnóza se stanoví na základě:

- a) laboratorního vyšetření spadu, měli a včel,
- b) klinického vyšetření zejména zavíčkovaného trubčího plodu.

Čl. 4

Léčebné ošetřování včelstev

1. Odstranění roztočů v ohniscích nákazy při zjištění nadlimitního počtu roztočů ve vzorcích zimní měli, tj. při nálezů více než 3 samiček roztoče *Varroa destructor* v průměru na 1 včelstvo se použije emulze přípravku M-1 AER 240 mg/ml koncentrát k nátěru víček plodu (nejednou ne větší plochu než 10 dm²) spojené s fumigací přípravkem VARIDOL 125 g/ml roztok. Léčebné ošetření včelstev musí být provedeno každoročně nejpozději do 15. dubna každého roku.

2. Omezování populace roztočů při nižší intenzitě varroázy v plodovém období pozdního jara a celého léta při venkovních teplotách nad 20 °C použitím přípravku FORMIDOL destičky a.u.v. Přípravek nezanechává rezidua v medu ani vosku a kromě varroázy je účinný i na spory prvoka *Nosema apis* a v oblastech s výskytem zvápenatění plodu jeho použití nutí včelstva k odvíčkování napadených buněk a včasné odstranění nemocných kukel. Techniku aplikace přípravku je třeba vyzkoušet a zvládnout, aby se neprojevyly některé jeho negativní vedlejší účinky.

3. Ochrana plodu zimující generace a současně i ochrana před reinvazí roztočů v podletí (v období měsíců červenec až srpen), co nejdříve po posledním odběru medu (medobraní) použitím přípravků GABON PF 90 proužky ad u. vet., APIGUARD gel, FORMIDOL destičky a.u.v., THYMOVAR 15 mg.

4. Omezení populace roztočů v bezplodovém období pozdního podzimu a zimy (měsíce říjen až prosinec): opakované (3x) ošetření fumigací v doporučeném intervalu 14 - 21 dnů přípravkem VARIDOL 125 mg/ml roztok při venkovní teplotě nad + 10°C. Při 2. a 3. ošetření nesmí být ve včelstvu zavíčkovaný plod. Při poklesu venkovních teplot (až do - 5°C) je účinnější nahradit nejméně 3. ošetření fumigací aplikací přípravku VARIDOL 125 mg/ml roztok ve formě aerosolu (vodní emulze nebo acetonový roztok) s pomocí speciálního vyvíječe aerosolu. V odůvodněných případech, zejména na základě monitoringu rezistence organizovaného VÚVč Dol nebo při výskytu včelomerek (*Braula coeca*) může být VARIDOL 125/ml roztok nahrazen přípravkem MP 10 FUM 24 mg/ml pro ošetření včelstva fumigací a pro aerosol přípravkem M 1 AER 240 mg/ml.

5. S výjimkou přípravku FORMIDOL destičky a.u.v., APIGUARD gel, THYMOVAR 15 mg. je distribuce všech ostatních přípravků vázána na předpis veterinárního lékaře (potvrzení místně příslušného inspektorátu KVS SVS pro Liberecký kraj).

6. Při používání chemických přípravků k léčebnému ošetřování včelstev musí být vždy dodržen návod k použití přípravku přesně podle pokynů výrobce přípravku. Ošetření včelstev chemickými přípravky (kromě odparných desek s kyselinou mravenčí - FORMIDOL destičky

a.u.v.) do ukončení odběru medu (medobraní) nebo v jiných termínech, než v nařízení stanovených, je zakázáno.

7. Léčebné ošetřování včelstev chemickými přípravky (kromě odparných desek s kyselinou mravenčí – FORMIDOL destičky a.u.v., APIGUARD gel, THYMOVAR 15 mg) provedou chovatelé včel ve stejném termínu a na celém katastrálním území obce a v jejich místních částech.

Čl. 5 **Prevence nákazy**

1. Pravidelné vyšetření včelstev všech chovatelů spojené s léčebným ošetřením v období bez plodu, s cílem dosažení nulové prevalence na začátku nové včelařské sezóny.
2. Sledování přirozeného spadu roztočů a včasné léčebné ošetření včelstev v podletí.
3. Provádění vhodných chovatelských opatření (odstraňování zavíčkovaného trubčího plodu, omezování plodování na podzim, nepřítomnost plodu ve včelstvu v době léčebného ošetření).
4. Utrácení rojů neznámého původu a dívoce žijících včelstev.

Ochranná a zdolávací opatření

Čl. 6 **Opatření v ohnisku nákazy**

1. Ohniskem nákazy se vymezuje stanoviště včelstev, kde při vyšetření vzorků zimní měli v příslušném kalendářním roce byla zjištěna přítomnost více jak 3 samiček roztoče *Varroa destructor* v průměru na jedno včelstvo.
2. Seznamy ohnisek nákazy jsou k dispozici na KVS SVS pro Liberecký kraj a na všech místně příslušných okresních inspektorátech KVS SVS pro Liberecký kraj.
3. V ohniscích nákazy provedou chovatelé včel léčebné ošetření všech svých včelstev na stanovišti postupem podle oddílu I článku 4 odst. 1 tohoto nařízení.
4. Chovatelé včel předají do 30. dubna každého roku místně příslušným inspektorátům KVS SVS pro Liberecký kraj seznamy chovatelů včel s ohnisky nákazy, kteří provedli ošetření svých včelstev podle tohoto nařízení, a kteří neprovedli ošetření svých včelstev podle tohoto nařízení.

Čl. 7 **Opatření v ochranném pásmu**

1. Ochranné pásmo se vymezuje v okruhu 5 km kolem každého ohniska nákazy.
2. KVS SVS pro Liberecký kraj povolí v odůvodněných případech a na základě písemné žádosti chovatelů včel ošetření včelstev podle oddílu I článku 4 odst. 1 tohoto nařízení i na stanovištích v ochranném pásmu a doporučuje ošetřit včelstva na stanovištích, kde byla při

vyšetření zimní měli zjištěna přítomnost více jak 2 samiček roztoče *Varroa destructor* v průměru na 1 včelstvo.

3. V případě, že při vyšetření zimní měli bylo zjištěno více než 25% stanovišť s průměrným nálezem více než 3 samiček *Varroa destructor* na včelstvo nebo když byla diagnostikována vysoká invadovanost trubčího plodu nebo když byl zjištěn průměrný přirozený letní spad roztočů vyšší než 5 samiček denně, se v letním období každého roku nařizuje chovatelům včel plošné ošetření (minimálně katastrof) včelstev přípravky GABON PF 90 proužky a.u.v (splnění podmínky uvedené v čl. 4 odst. 5), FORMIDOL destičky a.u.v., APIGUARD gel, THYMOVAR 15 mg

4. Chovatelům včel se nařizuje kontrolovat zdravotní stav svých včelstev a intenzitu napadení včelstev roztoči - zejména napadení trubčího plodu a pečlivě sledovat přirozený denní spad roztočů. Při podezření na rostoucí intenzitu varroázy nebo při jejím zjištění v plodovém období oznámit tuto skutečnost KVS SVS pro Liberecký kraj.

5. Chovatelům včel v Libereckém kraji se nařizuje nahlásit KVS SVS pro Liberecký kraj včelaře se zhoršenou nálezovou situací k zajištění jejich ověření a včasného organizování léčebného ošetření včelstev v obvodu působnosti KVS SVS pro Liberecký kraj postupem podle oddílu I článku 4 odst. 2 tohoto nařízení (FORMIDOL destičky a.u.v.) v jarním a letním období, anebo při zjištění přirozeného denního spadu roztočů vyšším než 3 v průměru na jedno včelstvo postupem podle oddílu I článku 4 odst. 3 tohoto nařízení co nejdříve po posledním odběru medu (medobraní).

7. Všichni chovatelé včel v katastrálních územích Libereckého kraje jsou povinni každoročně nejpozději do 30. 9. každého roku vložit na dna svých úlů podložky.

8. Všem chovatelům včel v katastrálních územích Libereckého kraje se nařizuje provést, počínaje datem nejpozději od 15. 10. každého roku, léčebné ošetření svých včelstev postupem podle oddílu I článku 4 odst. 4 tohoto nařízení po každém léčebném ošetření a po ukončení spadu roztočů se vložené podložky vyjmou, ometou, řádně očistí a vrátí zpět do úlů, ošetření musí být ukončeno nejpozději do 31. 12. každého roku.

9. Mezi posledním ošetřením a odběrem vzorků zimní měli k vyšetření musí být dodržen interval minimálně 30 dnů.

10. Chovatelé včel jsou povinni nejpozději do 15. 1. každého roku předat na příslušné inspektoráty KVS SVS pro Liberecký kraj záznam o provedení podzimního ošetření a seznam chovatelů včel, kteří neprovedli podzimní ošetření.

11. Směsné vzorky zimní měli z jednotlivých stanovišť odeberou a odevzdají k vyšetření všichni chovatelé včel od všech svých včelstev chovaných v katastrálních územích Libereckého kraje. Směsné vzorky doprovázené řádně vyplněnými seznamy stanovišť a včelstev předají chovatelé včel sami na místně příslušné inspektoráty KVS SVS pro Liberecký kraj nebo je, doprovázené řádně vyplněnou objednávkou KVS SVS pro Liberecký kraj, sami zašlou k vyšetření do schválené laboratoře do 15. února každého roku.

12. Chovatelé včel pořídí seznamy chovatelů včel, o kterých jim je známo, že neodevzdali zimní měl od svých včelstev k vyšetření, a seznamy předají KVS SVS pro Liberecký kraj do 21. března každého roku.

Čl. 8

Ošetřování včelstev v ekologickém zemědělství

1. KVS SVS pro Liberecký kraj povolí jiný způsob léčebně preventivního ošetřování včelstev řádně registrovaných ministerstvem zemědělství podle zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství v platném znění, na základě písemné žádosti chovatele včel a v souladu s Nařízením Rady (ES) č. 834/2007 ze dne 28. června 2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91, v platném znění.
2. Do výskytu tří roztočů včetně v průměru na jedno včelstvo v rozboru zimní měli a do výskytu tří roztočů včetně denního spadu za období od 15. 07. do 15. 09. každého roku nemusí ekologický chovatel včel používat žádná léčiva.
3. Včelstva na stanovišti, u nichž v rozboru zimní měli, byli zjištěni více než tři roztoči v průměru na jedno včelstvo, je nutné včelstvo ošetřit přípravkem FORMIDOL destičky a. u. v. (účinná látka kyselina mravenčí), APIGUARD gel, THYMOVAR 15 mg (účinná látka thymol). O ošetření vede ekologický chovatel přehlednou evidenci pro každé včelstvo.
4. V období od 15. 07. do 15. 09. každého roku sleduje ekologický chovatel včel u všech včelstev v týdenních intervalech přirozený spad roztočů (varroa-monitoring) a při nálezu více než tří roztočů v průměru na jedno včelstvo léčí včelstva přípravky uvedenými v bodě 3 tohoto článku.
5. Ekologický chovatel každoročně obmění jednu třetinu používaných plástů a v okolí dohledává a odstraňuje včelstva divoce žijící.
6. Jiné chemické přípravky k ošetření včelstev lze použít na základě nařízení KVS SVS pro Liberecký kraj. Ta jejich použití může nařídít pouze při zvýšeném výskytu roztočů. Včelstva takto ošetřená se z produkce biomedu vyloučí.
7. O výsledku provedeného varroa-monitoringu zašle nebo předá ekologický chovatel včel hlášení na KVS SVS pro Liberecký kraj do 30. 9. každého roku

Přemísťování včelstev

Čl. 9

Trvalé přemístění včelstev

1. Přemístění včelstev z ohniska nákazy vymezeného podle oddílu II článku 6 odst. 1 tohoto nařízení bez jejich předchozího léčebného ošetření podle oddílu I článku 4 odst. 1 tohoto nařízení je zakázáno.
2. Trvalé přemístění včelstev se povoluje pouze do oblastí se stejnou nebo horší nakažovou situací za dodržení těchto podmínek:
 - a) jde o přemístění mimo období nařízeného vyšetření nebo léčebného ošetření,
 - b) jedná se o včelstva, která byla prokazatelně vyšetřena a v případě potřeby i prokazatelně léčebně ošetřena v souladu s ochrannými a zdlávacími opatřeními uvedenými v oddílu II tohoto nařízení.
3. Mají-li být včelstva přemístěna mimo území Libereckého kraje, chovatel včel je povinen předem si vyžádat souhlas příslušné krajské veterinární správy v místě určení včelstev. Včelstva musí být doprovázena veterinárním osvědčením vystaveným místně příslušným inspektorátem KVS SVS pro Liberecký kraj.

Čl. 10

Přemístění včelstev kočováním

1. Obecně do oblasti o stejné nálezové situaci, přičemž za horší nálezovou situaci se považují oblasti (ohniska a jejich ochranná pásma) s potvrzeným výskytem rezistentních roztočů, a to bez ohledu na intenzitu a extenzitu nákazy.
2. Byla-li včelstva vyšetřena a léčebně ošetřena, přičemž ve směsném vzorku měli nebyli zjištěni více než 3 roztoči na jedno včelstvo a bylo-li vystaveno veterinární osvědčení pro přesun mimo území kraje. V jednotlivých případech může být přesun povolen, i když počet roztočů přesahuje tuto hranici a chovatel prokáže, že všechna včelstva stanoviště byla ošetřena v předjaří nátěrem plodu a fumigací.
3. Kočující včelstva musí být neprodleně po každém návratu po 1. 6. každého roku z kočovného stanoviště (na trvalém stanovišti nebo na dalším kočovném stanovišti) preventivně přeléčena, a to FORMIDOLEM destičky a.u.v. (pokud se návrat uskuteční před posledním vytočením medu) a nebo GABONEM PF 90, APIGUARD gel, THYMOVAR 15 mg (pokud se návrat uskuteční po posledním vytočení medu).

Dezinfekce

Čl. 11

Dezinfekce v ohniscích nákazy

1. Před provedením dezinfekce se provede mechanická očista úlů, plástů bez plodu, včelařských potřeb a pomůcek. Úly a plásty bez plodu jsou použitelné za 10 dnů po provedené dezinfekci.
2. V případě úhynu nebo likvidace včelstva v důsledku varroázy musí být plásty s plodem přetaveny na vosk.

Sankce

Čl. 12

Zvláštní opatření

1. V případě včelstev, která nebyla vyšetřena a léčebně ošetřena na základě nařízených ochranných a zdlávacích opatření a v souladu s nimi, anebo která byla přemístěna do Libereckého kraje bez souhlasu KVS SVS pro Liberecký kraj, nařídí KVS SVS pro Liberecký kraj (kromě udělení pokuty) mimořádná veterinární opatření, spočívající v
 - a) odběru vzorků a jejich vyšetření na varroázu na náklady chovatele včel,
 - b) provedení léčebného ošetření včelstva na náklady chovatele včel. Není-li možno provést léčebné ošetření vzhledem k roční době nebo nálezovým důvodům, anebo mohla-li by být tato včelstva nebezpečným zdrojem nákazy, nařídí utracení těchto včelstev.

Čl. 13 Pokuty

1. Fyzické osobě, která se dopustí přestupku tím, že nesplní nebo poruší povinnost vyplývající pro ni z mimořádných veterinárních opatření vyhlášených tímto nařízením, uloží KVS SVS pro Liberecký kraj podle § 71 odst. 2 písm. d) veterinárního zákona pokutu až do výše 50 000,-- Kč.

2. Právníké osobě nebo podnikající fyzické osobě, která se dopustí správního deliktu tím, že nesplní nebo poruší povinnost vyplývající pro ni z mimořádných veterinárních opatření vyhlášených tímto nařízením, uloží KVS SVS pro Liberecký kraj podle § 72 odst. 3 písm. d) veterinárního zákona pokutu až do výše 2 000 000,-- Kč.

Závěrečná ustanovení

Článek 14 Zrušovací opatření

Nařízení Krajské veterinární správy pro Liberecký kraj číslo 3/2011 ze dne **16.3.2011** č.j.: 118/11-KVSL-998/2011 sp. zn.: 1182011 se zrušuje dnem účinnosti tohoto nařízení.

Článek 16 Účinnost nařízení

Toto nařízení Státní veterinární správy nabývá podle ustanovení § 76 odst. 3 písm. a) veterinárního zákona platnosti a účinnosti dnem jeho vyhlášení; za den jeho vyhlášení se považuje den jeho vyvěšení na úřední desce Krajského úřadu Libereckého kraje a všech obecních úřadů, jejichž území se týká.

Liberec dne 5.6. 2012

MVDr. Miroslav Kurfürst
ředitel Krajské veterinární správy
Státní veterinární správy pro Liberecký kraj

Rozdělovník:

1x Krajský úřad Libereckého kraje - DS
Krizové centrum Brno - elektronicky
Městské a obecní úřady v Libereckém kraji – elektronicky + poštou
MZe, Zemědělské agentury Libereckého kraje - elektronicky
Komora veterinárních lékařů – okresní sdružení Libereckého kraje- prostřednictvím pošty
Policie ČR – krajské ředitelství Liberec- elektronicky
Krajská hygienická stanice Libereckého kraje- elektronicky
APIC - elektronicky
Okresní výbory ČSV Libereckého kraje- prostřednictvím pošty

KVS SVS pro Liberecký kraj, spisový znak: 4.1.14., skartační znak: A 10

1x inspektorát KVS pro Liberecký kraj Česká Lípa
1x inspektorát KVS pro Liberecký kraj Liberec
1x inspektorát KVS pro Liberecký kraj Semily
1x MVDr. J. Dvořák
1x JUDr. Hulecová-orig.

